

عنوان مقاله:

تجربه دو دهه بکارگیری راهنماهای طبابت بالینی در ایران (۱۳۸۰-۱۴۰۰)

محل انتشار:

مجله دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دوره 20، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

محمد مرادی جو - ۱- *Ph.D. Social Determinants of Health Research Center, Yasuj University of Medical Sciences, Yasuj, Iran*

علی اکبری ساری - ۲- *Ph.D. Professor, Department of Health Management and Economics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran*

مریم سیدنژاد - ۳- *Ph.D. National Center for Health Insurance Research, Tehran, Iran*

سید منصور رایگانی - ۴- *Ph.D. Professor, Physical Medicine and Rehabilitation Research Center, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran*

علیرضا اولیایی منش - ۵- *Ph.D. Professor, Health Equity Research Center, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran*

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف: راهنماهای طبابت بالینی حاوی توصیه‌هایی برای بهینه‌سازی مراقبت از بیمار هستند که با مرور نظام مند شواهد و ارزیابی مزایا و معایب گزینه‌های جایگزین انجام می‌گیرند. راهنماها نقش مهمی در بهبود کیفیت خدمات، کاهش تنوع روش‌های درمانی، کاهش خطاهای پزشکی، مدیریت هزینه‌های سلامت و افزایش ایمنی بیمار دارند. این مطالعه با هدف تحلیل تصمیم‌ها، پیامدها و روندهای سیاستی بکارگیری راهنماهای طبابت بالینی در ایران طی سال‌های ۱۳۸۰ الی ۱۴۰۰ انجام گرفت. روش کار: این پژوهش از نوع تحلیل سیاست گذاری سلامت بوده که با استفاده از رویکرد تحلیل از فرایند سیاست (Analysis of the policy process) انجام گرفت. برای جمع آوری داده‌ها از روش بررسی اسناد سیاستی (تعداد=۷۹) و مصاحبه کیفی (تعداد=۲۷) استفاده گردید. تحلیل اسناد سیاستی به روش تحلیل محتوا و با استفاده از نرم افزار Excel انجام گرفت. تحلیل مصاحبه‌ها به روش تحلیل چارچوبی و با استفاده از نرم‌افزار MAXQDA^{۱۰} انجام گرفت. نتایج: سیاست بکارگیری راهنماهای طبابت بالینی در ایران از سال ۱۳۸۰ شروع و طی دو دهه گذشته تکامل یافته است. طی سال‌های ۱۳۹۵ الی ۱۴۰۰ تعداد ۸۳۶ راهنمای طبابت بالینی (محصولات دانشی) ابلاغ شده است، اما به گفته مشارکت کنندگان بسیاری از این راهنماهای کیفیت لازم را نداشته‌اند و مورد استفاده پزشکان قرار نگرفته‌اند. یافته‌های مطالعه نشان داد که در ایران زمینه مناسبی جهت بکارگیری راهنماهای طبابت بالینی وجود دارد و سیاست‌های بکارگیری راهنماهای طبابت بالینی از محتوای مناسبی برخوردار هستند، اما در توسعه (تدوین و بومی‌سازی) و اجرای راهنماهای طبابت بالینی شکاف عمیقی وجود دارد. نتیجه‌گیری: هرچند روند بکارگیری راهنماهای طبابت بالینی در ایران بهبود یافته است، اما اجرای راهنماهای طبابت بالینی در کشور با چالش‌هایی مواجهه است و به طور کامل اجرا نشده‌اند. بنابراین نیاز به اتخاذ روش‌ها و رویکردهای استاندارد و جدید برای بهبود کیفیت و قابلیت اطمینان از راهنماهای بالینی وجود دارد. همچنین حمایت دولت، وزارت بهداشت، جامعه پزشکی، سازمان‌های بیمه‌گر و سایر ذینفعان، همراه با همکاری و تلاش در زمینه سیاست‌گذاری‌ها ضروری است.

کلمات کلیدی:

Clinical Practice Guidelines, Policy Analysis, Iran, راهنماهای طبابت بالینی، تحلیل سیاست، ایران

